

Súd: Krajský súd Žilina
Spisová značka: 6Co/595/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5714210185
Dátum vydania rozhodnutia: 20. 08. 2014
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Jana Urbanová
ECLI: ECLI:SK:KSZA:2014:5714210185.1

Rozhodnutie

Krajský súd v Žiline, ako súd odvolací, v právnej veci navrhovateľky : Ing. P. X., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom P. XXXX/XX, XXX XX Q., proti odporcovi : Ing. Y. X., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom P. XXXX/XX, XXX XX Q., v konaní o vyporiadanie bezpodielového spoluvlastníctva manželov, v štádiu konania o návrhu navrhovateľky na nariadenie predbežného opatrenia, o odvolaní navrhovateľky proti uzneseniu Okresného súdu Martin č.k. 9C/201/2014-40 zo dňa 25.07.2014, takto

r o z h o d n u t i e :

M e n í uznesenie Okresného súdu Martin č.k. 9C/201/2014-40 zo dňa 25.07.2014 vo výroku I. tak, že v y d á v a predbežné opatrenie v nasledovnom znení :

Z a k a z u j e odporcovi dočasne vstupovať do rodinného domu súpisné číslo XXXX, postaveného na parcele KN-C č. 1134/35 - zastavané plochy a nádvoria o výmere 192 m², zapísaného na LV č. XXXX, pre katastrálne územie a obec Q., okres Martin až do právoplatného rozhodnutia veci aktuálne vedenej na Okresnom súde Martin pod sp. zn. 5C/288/2012.

Vo zvyšku, ktorým bol návrh navrhovateľky na nariadenie predbežného opatrenia zamietnutý, v časti, v ktorej sa domáhala, aby súd uložil odporcovi povinnosť plniť si finančné záväzky z úverov ako spoludlžníka v plnej výške od nasledujúceho mesiaca, t.j. august 2014, a to hypotekárny úver Tatra banke, a. s. vo výške 368,05 eur vždy k 15.temu dňu v mesiaci a úver Prvej stavebnej sporiteľni, a.s. vo výške 348,55 eur taktiež k 15.temu dňu v mesiaci, a to až do právoplatného rozsudku o vzájomnom vyporiadaní bezpodielového spoluvlastníctva manželov alebo dohody o vyporiadaní, kedy sa vzájomné pohľadávky a záväzky vyrovnajú uznesenie Okresného súdu Martin č.k. 9C/201/2014-40 zo dňa 25.07.2014 vo výroku I. p o t v r d z u j e .

Uznesenie Okresného súdu Martin č.k. 9C/201/2014- 40 zo dňa 25.7.2014 vo výroku II. o trovách konania z r u š u j e .

o d ô v o d n e n i e :

Napadnutým uznesením okresný súd návrh navrhovateľky na nariadenie predbežného opatrenia v celom rozsahu zamietol (veta I. výroku uznesenia). Súčasne vyslovil, že odporcovi sa náhrada trov konania nepriznáva (veta II. výroku uznesenia).

V dôvodoch svojho rozhodnutia uviedol, že návrhom podaným do konania vedeného na Okresnom súde Martin pod sp. zn. 5C/288/2012, doručeným súdu dňa 23.7.2014 sa navrhovateľka domáhala, aby súd vydal predbežné opatrenie, ktorým by odporcovi uložil, aby dočasne nevstupoval do domu na ul. P. XX, XXX XX Q. (t.j. domu súpisné č. XXXX, postaveného na parcele KN-C č. 1134/35 - zastavané plochy a nádvoria o výmere 192 m², zapísaného na LV č. XXXX, pre katastrálne územie a obec Q., okres Martin - poznámka odvolacieho súdu), a to až do právoplatného rozsudku o vzájomnom vyporiadaní bezpodielového spoluvlastníctva manželov (ďalej aj „BSM“) a ktorým by zároveň odporcovi uložil povinnosť plniť si finančné záväzky z úverov ako spoludlžníka v plnej výške od nasledujúceho

mesiaca, t.j. august 2014, nakoľko do dnešného dňa plnila záväzky odporkyňa, a to hypotekárny úver Tatra banke, a. s. vo výške 368,05 eur vždy k 15. dňu v mesiaci a úver Prvej stavebnej sporiteľni, a.s. vo výške 348,55 eur taktiež k 15. dňu v mesiaci, a to až do právoplatného rozsudku o vzájomnom vyporiadaní BSM alebo dohody o vyporiadaní, kedy sa vzájomné pohľadávky a záväzky vyrovnajú. Svoj návrh navrhovateľka odôvodnila tým, že v súčasnosti na Okresnom súde Martin pod sp. zn. 5C/288/2012 prebieha medzi účastníkmi konanie o vyporiadanie bezpodielového spoluvlastníctva manželov. Navrhovateľka - vystupujúca v uvedenom konaní ako odporkyňa - sa po celý čas snaží s odporcom dohodnúť, on však jej snahu o kompromis neustále odmieta, snaží sa vyvolávať konflikty. Odporca snaží celú situáciu účelovo a úmyselne natiahnuť, aby ju mohol aj naďalej psychicky týrať, tak ako to bolo zvykom počas ich manželstva. Práve agresívne správanie odporcu a psychické týranie bolo dôvodom rozvratu a následného rozvodu manželstva účastníkov. Po rozvode bola navrhovateľka nútená utiecť z ich spoločného domu, a to kvôli neustálym fyzickým útokom navrhovateľa. Prenajala si byt, avšak aj napriek tomu zabezpečovala aj financie týkajúce sa spoločného domu, kde v tom čase býval len odporca. Navrhovateľka financovala aj prerobenie bytu patriaceho do vlastníctva dcéry účastníkov, a po jeho dokončení sa účastníci dohodli, že bývalý manžel pôjde bývať do tohto bytu a navrhovateľka zostane v dome. Po ukončení nájmu a prerobenia bytu v novembri 2010 však odporca uvedenú dohodu neakceptoval, agresívne ju opäť z domu vyhodil, pričom jej tiež odmietol dať kľúč od dcérinho bytu. Tento jej napokon dal až na naliehanie jej sestry. Keď odporca odišiel na druhý deň do práce, navrhovateľka za pomoci sestry a svatka vystaňovali jeho veci do bytu a navrhovateľka dala vymeniť na dome zámky. Po uvedenom incidente navrhovateľka bývala v dome a odporca v byte s tým, že kedykoľvek potreboval prísť do domu mohol prísť po dohode tak, aby navrhovateľka vždy bola s niekým. Navrhovateľka sa totiž vždy obávala jeho útokov. Odporca mohol do domu prísť a zobrať si čo potreboval, prípadne ak chcel, mohol ísť na záhradu. Takto to trvalo do Vianoc. Vianoce následne odporca trávil s deťmi, navrhovateľkou a jej matkou v dome. Po Vianociach sa začala agresivita odporcu stupňovať a navrhovateľka vo februári 2011 podala žiadosť o rozvod, v ktorej ako dôvod uviedla aj dlhoročné fyzické a psychické násilie, nezhody. V marci 2011 súd manželstvo účastníkov rozviedol. Po rozvode manželstva chcela navrhovateľka uzavrieť s odporcom dohodu o vyporiadání BSM, ktorú však on neakceptoval, naopak prizval si JUDr. S., s ktorou na ňu v júli 2011 podali účelovo trestné oznámenie za to, že v novembri 2010 vymenila zámky na dome a aj keď odporca je tiež jeho vlastníkom. Uznesením OO PZ ČVS ORP-945/VR-MT 2011 bolo trestné konanie odmietnuté. V súvislosti s uvedeným navrhovateľka uviedla, že dôvodom výmeny zámky bola len obava o vlastný život pre agresívne a nevyspytateľné správanie odporcu, požívanie alkoholu a neustále psychické a fyzické útoky voči jej osobe. Takéto správanie vo svojich výpovediach potvrdili aj Ing. Y. X. a W. I. (uznesenie ČVS:ORP-945/VR-MT-2011). Následne sa situácia vyvinula tak, že odporca sa nasťahoval do dcérinho bytu, kde neplatil nájomné, ale len poplatky súvisiace s užívaním bytu. Aj napriek tomu bol odporca iniciátorom súdneho sporu a podal na súd žalobu o vyporiadanie bezpodielového spoluvlastníctva manželov, pričom neakceptoval žiaden navrhovateľkin návrh na vyriešenie mimosúdne vyriešenie sporu. Odporca ničím finančne neprispieval, ani na splátky úverov, či ďalšie poplatky. Jeho jediným cieľom bolo nárokovať si vyplatenie domu, pričom suma, ktorú navrhoval, je vzhľadom na situáciu a porovnateľné ceny na realitnom trhu absolútne neakceptovateľná. Situácia medzi účastníkmi konania ohľadom vyporiadania bezpodielového spoluvlastníctva manželov nie je doposiaľ vyriešená. Odporca so svojím advokátom robia všemožné kroky, ktorými spôsobujú ďalšie prieťahy. Dňa 02.07.2014 podala navrhovateľka sťažnosť na súd za prieťahy v konaní. Opätovne zdôraznila, že navrhovateľ ničím finančne neprispieva a ohrozuje tak ich spoločný majetok. Všetky záväzky vyplatila navrhovateľka z obavy pred exekúciou. V návrhu na vydanie predbežného opatrenia uviedla, že už nevládze splácať úvery, nakoľko sa dostala do finančnej tiesne. Prieťahmi v konaní o vyporiadanie spoločného majetku sa jej zhoršil zdravotný stav a je schopná vykonávať prácu na 50 %, čím sa podstatne znížil jej príjem, ktorý nepostačuje na úhradu záväzkov z úverov. V septembri 2013 sa odporca nasťahoval do spoločného domu, po tom, ako navrhovateľku neustále psychicky týral cez spor, ktorý vyvolal s ich susedom ohľadne buriny. Navrhovateľka už niekoľkokrát uvádzala pred súdom, že sa cíti byť ohrozená, bojí sa o svoje zdravie a život, a to práve z dôvodu agresívneho správania odporcu. Jeho násilné správanie dosvedčila aj ich spoločná dcéra W. I.. Z dôvodu strachu o svoj život už navrhovateľka podala návrh o nariadenie predbežného opatrenia, avšak Okresný súd Martin jej návrh zamietol, čo potvrdil aj krajský súd, ktorý vyjadril právny názor, že nariadenie predbežného opatrenia nie je potrebné, keďže bývalý manžel nežiada kľúč od domu. Navrhovateľka však v odvolacom konaní dokladovala, že okolnosti sa vyvinuli inak bezprostredná hrozba nie je len v rovine písomného vyhrážania, ale aj skutočná. V dôsledku vyššie uvedeného bola navrhovateľka nútená zaobstarať si súkromnú SBS, ktorá dozerala vo veciach jej osobnej slobody.

Bývalý manžel vlastní kľúč od domu, ktorý plne využíva. Navrhovateľka opakovane podala návrh na vydanie predbežného opatrenia, ale v záujme urýchliť vyporiadanie bezpodielového spoluvlastníctva účastníkov, tieto zobrala späť. Od času, keď sa odporca opätovne nasťahoval do domu, nerobí nič iné, len neustále vyvoláva konflikty, provokuje navrhovateľku aj jej priateľa. Snaží sa vyvolať konfrontáciu a hádky. Bežne chodí domov po 22:00 hod., volá na políciu, podáva podania na obvodný úrad, či už na navrhovateľku alebo na jej partnera. Účastníci konania majú dve dcéry, ktoré žijú v F.. Staršia má založenú rodinu. Navrhovateľka ako matka sa jej snaží pomáhať aj osobnými návštevami. Počas jej neprítomnosti v dome, odporca nechá v dome okná a dvere na terasu pootvárať, takže do domu môže hocikto vstúpiť. Odporca vystaľoval všetky osobné veci aj z obidvoch detských izieb, zamkol ich a nedovolí ich užívať dcéram, ani vnukom. Takto odporca psychicky týra všetkých tým, že im bráni, aby sa v dome stretávali, keďže sa obávajú jeho útokov. Vzhľadom na uvedené deti do P. nechodia, ale navrhovateľka chodí do za nimi F.. Navrhovateľka tiež poukázala na to, že počas jej dlhodobejšej neprítomnosti v dome, odporca v zimnom období v dome opakovane vypne kúrenie, pričom vnútorná teplota potom dosahuje cca 10°C. Odporca síce sporadicky, ale každý týždeň chodí do domu. Túto skutočnosť má navrhovateľka chronologicky zaznamenanú, po jeho "návšteve" je vždy dokorán otvorená zábrana na schody pre psa, špinavá podlaha od psa, niekedy vypnuté kúrenie, voda a ďalšie veci, o ktorých v tom momente navrhovateľka ani netuší. Odporca ju týmto psychicky ničí a navrhovateľka má tiež obavu o svoj život. Po jeho návštevách je pes úplne zmätený, nechce žrať aj dva tri dni. Navrhovateľka má zároveň dôvodné podozrenie, že priateľov pes, ktorý sa zdržiaval s ňou a jej priateľom v dome, bol otrávený. Odporca sa im otrávením psa niekoľkokrát vyhrožoval. Pes musel byť v novembri 2013 utratený z dôvodu zlyhania pečene. Správanie odporcu, ako aj všetky jeho počínania, sú podľa názoru navrhovateľky cieľným útokom na jej osobu, aby ju odporca úplne pokoril a psychicky zničil, čo sa mu aj darí. Navrhovateľka dennodenne prežíva strach o svoj život, ako aj psychické zdravie, pretože sa obáva, čo odporca zase urobí, aby vyvolal konflikt. Táto situácia je už ďalej neúnosná a spoluzitíe navrhovateľky s odporcom v spoločnom dome je neznesiteľné. Navrhovateľka sa každý deň zobúda so strachom o svoj život a z toho, čo zase bývalého manžela napadne, aby jej mohol ešte viac ublížiť a dokonale ju psychicky týrať. Odporca vyvoláva konflikty aj na verejnosti. Sleduje navrhovateľku v meste, vulgárne jej nadáva a uráža ju. Naposledy sa takýto incident stal 19.02.2014, kedy osobne volala aj Doc. E., prednostovi psychiatrickej kliniky a žiadala ho o pomoc a tiež aj políciu a vedúcu okresného úradu JUDr. S.. Navrhovateľka tiež zdôraznila, že cieľom odporcu je tak, ako sa vyjadril na poslednom pojednávaní dňa 19.09.2013 na otázku ich dcéry W. ako svedkyne, „zničiť navrhovateľku a je mu jedno ako.“ Odporca psychicky týra navrhovateľku, zneužíva a manipuluje aj jej matku, ale aj spoločné deti, vnukov a psa. Odporca v dome nebýva, chodí tam len provokovať. Navrhovateľka sa cíti byť ohrozená. Dňa 17.07.2014 v čase o 15:50 hod. odporca tiež prišiel do domu a vyvolal incident, po ktorom musela ísť navrhovateľka na ošetrenie na pohotovosť, pričom následne dňa 22.07.2014 podala na neho aj trestné oznámenie. Uvedené sa udialo dva dni po tom, ako navrhovateľka riešila odpoveď na sťažnosť, ktorú dala na okresný súd pre prietahy v konaní. Navrhovateľka má za to, že aj keď dom zatiaľ nie je vyporiadany, odporca dom neobýva, len blokuje izby a žiadnym spôsobom neprispieva na domácnosť, a preto nemá právo vstupovať do jej domácnosti a osobných vecí. S ohľadom na uvedené navrhovateľka v návrhu žiadala, aby súd predbežným opatrením uložil odporcovi, aby dočasne nevstupoval do ich spoločného rodinného domu, nakoľko je podľa jej názoru naozaj nevyhnutné upraviť vzájomné pomery účastníkov a predísť tak nezvládateľným konfliktom a psychickému teroru. Aj napriek tomu, že súd by mohol tento návrh považovať za zásah do Ústavou SR garantovaného vlastníckeho práva odporcu, je potrebné prihliadať na skutočnosti vyššie uvedené, predovšetkým na mieru intenzity, ktorá je vyvolaná jeho správaním. Uviedla, že je nesporné, že život a zdravie má prednosť pred vlastníckym právom a vyžaduje si rýchlu ochranu.

Prvostupňový súd poukázal na ust. § 74 ods. 1, 75 ods. 1, 2 vety prvej a tretej, 4, 5 a 6 O.s.p. ako aj ust. § 76 ods. 1, písm. f), g) a ods. 3 O.s.p. a uviedol, že jedným zo zákonných dôvodov na nariadenie predbežného opatrenia pred začatím konania vo veci samej (§ 74 ods. 1 O.s.p.) je nutnosť dočasnej úpravy pomerov účastníkov v dôsledku hroziacej, alebo v danom čase už existujúcej ujmy. Táto ujma musí byť konkrétna a bezprostredná vo vzťahu k nároku, ktorému sa má poskytnúť predbežná ochrana. Jej následkom musí byť priame zhoršenie právneho alebo faktického postavenia niektorého z účastníkov, ktoré vyžaduje rýchlu, hoci len dočasnú úpravu pomerov. Účastníci nemusia pred rozhodnutím súdu o návrhu na nariadenie predbežného opatrenia vypočítáť. Aby súd mohol vyhovieť návrhu na vydanie predbežného opatrenia, musí navrhovateľ osvedčiť aspoň základné skutočnosti umožňujúce prijať záver o pravdepodobnosti nároku, ktorému sa má poskytnúť ochrana ako aj nebezpečenstvo hrozacej ujmy. Okrem toho navrhované predbežné opatrenie by malo byť

primerané zabezpečovanému nároku a musí byť prípustné. Predbežné opatrenie musí mať vzťah k právnemu vzťahu, ktorý je alebo bude predmetom konania vo veci samej. Jeho účelom je dočasná úprava pomerov účastníkov a podmienkou pre jeho vydanie je osvedčenie, že bez okamžitej úpravy právnych pomerov by bolo právo účastníka ohrozené. Z charakteru predbežného opatrenia vyplýva, že pred jeho nariadením nemusí súd zistiť všetky skutočnosti, ktoré sú potrebné pre vydanie konečného rozhodnutia. Osvedčovanie (na rozdiel od dokazovania) znamená, že súd prostredníctvom označených dôkazov zisťuje najvýznamnejšie skutočnosti dôležité pre rozhodnutie. Dôkazné bremeno spočíva výlučne na navrhovateľovi predbežného opatrenia. Predbežné opatrenie však nemožno vydať iba na základe tvrdení bez osvedčenia aspoň základných skutočností umožňujúcich prijať záver o pravdepodobnosti nároku, ktorému sa má poskytnúť dočasná ochrana a bez osvedčenia nebezpečenstva bezprostredne hroziacej ujmy. Navrhovateľkou navrhované predbežné opatrenie sleduje obmedzenie Ústavou garantovaného vlastníckeho práva odporcu, a to až do času rozhodnutia o vyporiadaní bezpodielového spoluvlastníctva manželov, čo v prípade vážne narušeného vzájomného vzťahu, resp. vzájomnej komunikácie medzi účastníkmi konania môže byť zdĺhavý proces trvajúci mesiace, ba až roky. Zásah do vlastníckeho práva je do takej miery výrazným zásahom do ústavných práv človeka, že jeho realizácia je možná iba v prípade nevyhnutnej a bezprostredne hroziacej ujmy iných osôb. Z uvedeného dôvodu je preto nevyhnutné osvedčenie jeho nevyhnutnej potreby, ktoré vychádza z jednoznačných tvrdení podložených relevantnými dôkazmi o existencii bezprostredne hroziacej ujmy.

Z listinného dôkazu uznesenia Obvodného oddelenia PZ Vrútky sp. zn. ČVS:ORP-945/VR-MT-2011 zo dňa 8.8.2011 mal súd preukázané, že podľa § 197 ods. 1 písm. d) Trestného poriadku bola vec podozrenia z prečinu neoprávneného zásahu do práva k domu, bytu alebo k nebytovému priestoru podľa § 218 ods. 1 Trestného zákona, z ktorého spáchania bola podozrivá Ing. P. X., nar. XXXX, tým, že od dňa 03.11.2010 mala svojmu manželovi brániť v užívaní rodinného domu tak, že mu výmenou zámkov na dverách znemožnila prístup do domu a jeho užívanie odmietnutá, nakoľko nebol dôvod na začatie trestného stíhania alebo na postup podľa § 197 ods. 2 Trestného poriadku, a to s odôvodnením, že nedošlo k naplneniu skutkovej podstaty prečinu neoprávneného zásahu do práva k domu, bytu alebo k nebytovému priestoru podľa § 218 ods. 1 Trestného zákona.

Z predloženého čestného prehlásenia pani W. I., dcéry účastníkov konania, mal súd preukázané, že v ňom W. I. potvrdila, že jej matka P. X. bola v dňoch 26.12.2013 až 04.01.2014 v F., kde jej pomáhala s jej deťmi a tak isto aj v dňoch 22.02.2014 až 01.03.2014 počas jarných prázdnin detí.

Z prehlásenia pána U. O., partnera navrhovateľky, mal súd preukázané, že v ňom pán U. O. čestne prehlásil, že dňa 04.01.2014 a dňa 01.03.2014 s navrhovateľkou prišiel do jej domu na ul. P. XX, Q., kde sa s ňou v dňoch 26.12. až 04.01.2014 a tak isto aj v dňoch 28.02.2014 až 01.03.2014 nezdržovali a v dome bolo v čase ich príchodu kúrenie vypnuté a teplota dosahovala 10°C.

Z dodacieho listu predloženého navrhovateľkou súd zistil, že dňa 08.11.2013 bol u veterinára pre pretrvávajúce problémy s bruchom, hnačky a zvracanie ošetrovaný pes partnera navrhovateľky. Podľa predloženého súhlasu s eutanáziou zo dňa 12.11.2013 bol pes utratený.

Z rozhodnutia o prejednaní priestupku číslo OÚ-MT-OVVS-2014/03227/95/C zo dňa 17.06.2014 súd zistil, že Okresný úrad Martin na základe vykonaného dokazovania uznal obvineného Ing. Y. X., nar. XXXX, z priestupku proti občianskemu spolunažívaniu, ktorého sa dopustil tým, že dňa 19.2.2014 v čase o 07:45 hod. na ceste pri Slovenskom múzeu v Martine, keď sa navrhovateľ U. O., nar. XXXX, viezol v aute spolu s Ing. P. X. a potom, čo sa stretli s obvineným Y. X., tento sa začal smerom k nim vyškierať, mávať rukami a keď zaparkovali svoje auto na ul. Andreja Kmeťa v Martine a išli raňajkovať do FRITA v Martine, pri pulte k nim pristúpil obv. Ing. Y. X. a začal hlasno nadávať: "Vy chuj! Vyjebaní!", potom sa otočil a vyšiel z FRITA von, kde na nich pozeral cez okno, vyčkával na nich a sledoval ich a po opustení FRITA sa vydal za nimi a cestou na adresu navrhovateľa U. O. povedal: "Ty chuj vyjebaný slepý, stretne sa 12.03.2014!", potom priskočil k autu a začal po aute búchať a nadával: "Vy chuj!" a ukazoval hanlivé gestá - dva zdvihnuté stredné prsty, čím navrhovateľovi U. O., rok nar. XXXX, ublížil na cti tým, že ho urazil. Za spáchaný skutok správny orgán obvinenému Ing. Y. X. uložil sankciu vo forme pokarhania.

Z lekárskej správy MUDr. Q. L. zo dňa 17.7.2014 súd zistil, že sa na pohotovosť dostavila navrhovateľka po tom, čo odporca prišiel do domu, tam jej nadával, chodil po záhrade, provokoval psa, vykrikoval, zdržal sa asi 15 minút, potom odišiel. Toto pretrváva 3 roky. Predtým odporca navrhovateľku aj fyzicky napádal. Teraz chodí asi tak jedenkrát za týždeň. Lekár v lekárskej správe na základe vyššie uvedeného skonštatoval reakciu na psychický stres a poslal navrhovateľku na vyšetrenie do nemocnice. V nemocnici následne navrhovateľku vyšetřila MUDr. P. T.. Lekárka do správy uviedla, že "navrhovateľka je tri roky rozvedená, 2,5 roka je od tej doby, čo dal exmanžel návrh na rozdelenie majetku na súd, ona to už tak

nezvláda, exmanžel ju psychicky aj fyzicky týra, všetkých zavádza, chcela s ním vysporiadať majetok, ale nepristúpil na žiadnu ponuku, ona teraz potrebuje papier pre súd, majú nevysporiadaný dom, kde ona býva, platí zaň pôžičky, exmanžel chodí provokovať, aj dnes prišiel, provokuje ju cez psa, je z toho hotová, kritizuje, čím kŕmi psa... cíti sa veľmi zle, potí sa, búši jej srdce, nemôže spať, nemôže sa sústrediť na nič, nemôže si užiť vnukov.. nevie, kedy príde exmanžel do domu... exmanžel ju potrebuje zničiť, robí si z nej srandu, ohovára ju, nadáva jej, spoločensky znevažuje... nikdy nikam nechodia, s tým čo exmanžel robil, v minulosti ju dobil, mala sa vtedy nafotiť....". Navrhovateľke bola na základe vyššie uvedeného ošetrojúcou lekárkou navrhnutá hospitalizácia na bližšie spresnenie psychického stavu, čo navrhovateľka však odmietla.

Z trestného oznámenia - podnetu - podaného na Okresnej prokuratúre Martin dňa 22.07.2014 súd zistil, že v ňom navrhovateľka uvádza, že dňa 17.07.2014 o 15,50 hod. prišiel odporca do ich spoločného domu, a to dva dni po tom, čo navrhovateľka riešila odpoveď na sťažnosť, ktorú dala na Okresný súd Martin pre prieťahy v konaní vedenom pod sp. zn. 5C/288/2012. Začal búchať ako zmyslov zbavený, ona mu šla otvoriť dvere. Pribehol za ňou aj ich pes, ktorého odporca začal provokovať a lákať ho na niečo. Navrhovateľka odporcovi hovorila, aby mu nič nedával, lebo potom má pes problémy, odporca jej však začal vulgárne nadávať. Chodil po celom dome, obzeral vraj, čo je nové a podpichoval a kritizoval všetko, provokačne hodnotil údržbu záhrady, o ktorú sa stará navrhovateľkin priateľ. Keď odišiel, navrhovateľka sa veľmi zle cítila, tak išla na pohotovosť do Martina požiadať o lieky na ukludnenie, pričom lekárovi popísala, čo sa stalo. Lekár ju vyšetril, odmeral tlak, ktorý mala 210/130, hneď jej pichol magnéziu do žily a poslal ju na odborné vyšetrenie do nemocnice na psychiatriu, kde jej dali lieky na ukludnenie. Navrhovateľka vrátila domov spolu s priateľom cca o 20:00 hod. a zistili, že odporca bol opäť v dome, keďže len on zatvára dvere len na jedenkrát. Na botníku v chodbe boli podľa jej slov boli na vytlačenom maily ohľadom krmiva pre psa dve "prasačie uši" pre psa a malá prázdna plechovka a prázdna fľaša od piva Plzeň, čiže provokácia. Ďalej boli pootvárané dvere do chodby, do garáže, tiež záhora na schody, ktorá je tam kvôli psovi. Navrhovateľka s priateľom nevedeli, či v dome odporca zostal alebo nie a čo zase na nich pripravil, okrem "jej indícií", ktoré popísala vyššie, aby ukázal, že v dome bol. Navrhovateľka správanie odporcu pociťuje ako týranie. Navrhovateľka ďalej v trestnom oznámení uviedla, že má za to, že aj keď dom je zatiaľ nevysporiadaný, odporca ten dom neobýva, len blokuje izby, žiadnym spôsobom neprispieva na domácnosť, nemá právo vstupovať do jej domácnosti a osobných vecí, nakoľko nie sú manželia viac ako tri roky. Navrhovateľka to považuje za porušovanie domovej slobody. Navrhovateľka sa rozhodla podať trestné oznámenie na prokuratúru. V podnete na prokuratúru navrhovateľka požiadala o oznámenie, či a v akom rozsahu sa niekto zaoberal násilím, ktoré voči nej bolo spáchané v súvislosti s konaním OO PZ Vrútky ČVS: ORP-945/VR-MT-2011, kde síce odmietol policajť vec podozrenia z prečinu neoprávneného zásahu do práva k domu, bytu alebo k nebytovému priestoru, ale jej bývalý manžel sa priznal k tomu, čo vykonával a jeho konanie okrem jej výpovede, potvrdili ako svedkovia aj jej deti alebo či toto všetko domáce násilie, o ktorom sa polícia dozvedela v roku 2011 za skutky z obdobia roku 2010 sú bez povšimnutia uložené v spise, lebo hoci polícia sú známe skutočnosti. Tým, že navrhovateľka nepovedala slovo trestné oznámenie, vec je jednoducho "uprataná" zo stola.

Prvostupňový súd dospel k názoru, že návrh navrhovateľky na nariadenie predbežného opatrenia v zmysle ust. § 76 ods. 1 písm. g) O.s.p. nie je dôvodný. Z predložených listinných dôkazov sú iba konštatované tvrdenia navrhovateľky. Hoci súd nezľahčuje psychický stav navrhovateľky, ktorý ošetrojúci lekár na pohotovosti v lekárskej správe zo dňa 17.07.2014 uzavrel ako reakciu na psychický stres, no tento stres nedosiahol takú intenzitu, aby bolo odôvodnené obmedziť ústavné právo odporcu vlastníť majetok. Navrhovateľka taktiež nepreukázala fyzické násilie páchané na jej osobe zo strany odporcu. Pokiaľ sa týka návrhu navrhovateľky na vydanie predbežného opatrenia, ktorým by súd odporcovi uložil povinnosť plniť si finančné záväzky z úverov ako spoludlžníka v plnej výške, okresný súd dospel k záveru, že veci v bezpodielovom spoluvlastníctve manželov užívajú obaja manželia spoločne a nerozdielne a spoločne uhrádzajú aj náklady vynaložené na veci alebo spojené s ich užívaním a udržiavaním. Z právnych úkonov týkajúcich sa spoločných vecí sú oprávnení a povinní obaja manželia spoločne a nerozdielne, preto je navrhovateľka povinná splatiť poskytnuté úvery rovnako ako odporca - jej bývalý manžel. Vyporiadať spoločné záväzky bývalých manželov predbežným opatrením nie je možné vzhľadom na dočasnú povahu predbežného opatrenia. To je možné len v rámci dohody medzi bývalými manželmi, resp. v rámci konania o vyporiadaní spoločného majetku po rozvoде pred súdom. Medzi účastníkmi sa na Okresnom súde Martine pod sp. zn. 5C/288/2012 vedie konanie o vyporiadanie BSM, ktoré doposiaľ nie je právoplatne skončené. Z uvedeného vyplýva, že podmienky na vydanie predbežného opatrenia podľa ust. § 76 ods. 1 písm. f) O.s.p. v súdnej veci nie sú splnené.

Navrhovateľka v predmetnom návrhu na nariadenie predbežného opatrenia teda neosvedčila, že bez okamžitej úpravy právnych pomerov by bolo jej právo porušené alebo ohrozené, ani potrebu dočasnej úpravy pomerov účastníkov, a preto súd tento jej návrh v celom rozsahu zamietol.

Rozhodnutie o trovách konania okresný súd odôvodnil ust. § 142 ods. 1 O.s.p. pri konštatovaní, že odporcoví, ktorý mal v tomto konaní úspech žiadne trovy nevznikli, v dôsledku toho mu ich prvostupňový súd nepriznal.

Proti tomuto uzneseniu podala v zákonom stanovenej lehote odvolanie navrhovateľka, ktorá sa domáhala jeho zmeny tak, že odvolací súd jej návrhu na vydanie predbežného opatrenia v celom rozsahu vyhovie.

Zopakovala svoje tvrdenia uvedené v návrhu na vydanie predbežného opatrenia a poukázala na obsah listinných dôkazov, ktoré sú súčasťou spisového materiálu. Zdôraznila, že medzi účastníkmi sa nejedná o náhodný konflikt, ale o sústavne dlhodobu sa opakujúcu a stupňujúcu psychické násilie vyvíjané zo strany odporcu voči navrhovateľke, o čom svedčia aj podané návrhy na vydanie predbežného opatrenia z minulého roku a tiež snaha navrhovateľky čo najskôr ukončiť vyporiadanie bezpodielového spoluvlastníctva účastníkov. Navrhovateľka sa chce zbaviť všetkých zámienok a možností odporcu pokračovať v psychickom násilí, ktorého sa dopúšťa na navrhovateľke. Nie je možné vylúčiť ani ďalšie opakovanie situácií, v ktorých bude odporca na ňu vyvíjať psychický nátlak. Hneď po incidente 17.07.2014 totiž dostala list od p. O. a požiadala políciu zdokumentovať situáciu, z ktorej je zjavné, že nie je dôvod na útok, ale je to ďalší krok provokácie. V období od 25.07.2014 do 02.08.2014 mala navrhovateľka v dome na prázdninách svojich vnukov. Starší 7-ročný vnuk jej povedal, že keď sa dňa 28.07.2014 hral na záhrade, u suseda za záhradnou budovou policajti niečo fotili. Dňa 29.07.2014 o 12:45 hod. telefonoval náčelník mestskej polície p. F. Q. a oznámil navrhovateľke, že na požiadanie suseda O. vyhotovili fotodokumentáciu s tým, že už telefonoval s Ing. X., ktorý potvrdil, že s p. O. majú dohodu, že on je ochotný porast odstrániť, hoci sa na uvedenej časti pozemku žiadny porast nenachádza. Napriek pôvodnému príslubu jej však náčelník polície písomné potvrdenie o tejto skutočnosti odmietol dať. Odporca bol na návšteve v dome aj dňa 30.07.2014 v popoludňajších hodinách, keď bola navrhovateľka s vnukmi mimo domu. Opäť nechal provokatívne pootvárané dvere a zábranu pre psa ako dôkaz svojej návštevy. Žiaden porast z pozemku doposiaľ neodstránil, hoci pred tým to bolo akútne. Je to len ďalší dôkaz jeho provokácie a psychického vydierania a násillia, ktorého sa odporca dopúšťa na navrhovateľke. Dôkazy, ktoré navrhovateľka pripojila do spisu jednoznačne preukazujú bezprostredne hroziacu ujmu na jej živote a zdraví, čo vyplýva aj z trestného oznámenia č. ORP-945/VR-MT 2011, kedy sa polícia konaním odporcu zaoberala ako prečinom domáceho násillia, o ktorom svedčia i svedectvá dcéry a zaťa účastníkov, ktoré podľa odvolateľky postačujú na osvedčenie podozrenia z násillia. Rovnako ošetrojúci lekár na pohotovosti uzavrel zdravotný stav navrhovateľky ako reakciu na psychický stres. Napriek tomu okresný súd dospel k záveru, že tento nedosiahol takú intenzitu, aby bolo odôvodnené obmedziť ústavné právo odporcu vlastníť majetok. Právo na ochranu života a zdravia má však absolútnu povahu, a teda je silnejšie ako vlastnícke právo. Navyše násillie nemusí obsahovať fyzický kontakt s obeťou, pretože zastrašovanie, slovné vyhrážky a psychické násillie môžu mať rovnaké následky na jej obeti. Pre nariadenie predbežného opatrenia podľa § 76 ods. 1, písm. g) O.s.p. postačuje, ak je osvedčené dôvodné podozrenie z násillia. Pojem násillia ako taký nie je nikde vo všeobecne záväznom právnom predpise formulovaný, avšak jeho základným charakteristickým znakom je úmysel. Násillie je následkom istého druhu ľudského konania, ktoré je zámerné. Ide o telesnú aj duševnú ujmu. Z priložených dôkazov v spise jednoznačne vyplýva, že všetky konania odporcu sú zámerné a úmyselné. Psychické násillie je každé správanie, ktoré priamo narúša slobodnú vôľu a sebaúctu iného človeka. Nezanecháva síce žiadne viditeľné poranenia, napriek tomu môže byť najhoršou formou násillia. Je zvlášť účinné, keď spája s fyzickým násillím. Osobitnou formou je sekundárna viktimizácia - druhotné ubližovanie. Odporca navrhovateľke psychicky ubližuje aj cez jej mamu tak, ako to už niekoľkokrát navrhovateľka zadefinovala aj v konaní pod sp. zn. 21Ps 11/2013.

Pokiaľ sa týka navrhovaného predbežného opatrenia, ktorým by súd odporcovi uložil povinnosť plniť si finančné záväzky z úverov ako spoludlžníka v plnej výške požadovanej navrhovateľkou odvolateľka zdôraznila, že súd vôbec nezobral do úvahy to, že iba ona sama si plní povinnosti z úverov v plnej výške aj za odporcu ako spoludlžníka. Práve preto teraz svojím návrhom na vydanie predbežného opatrenia žiadala, aby ho súd zaviazal v plnej výške, keďže obidvaja účastníci že majú rovnaké práva a povinnosti spojené s vlastníctvom. Zdôraznila, že nežiadala vyporiadať záväzky medzi účastníkmi. Žiadala len, aby súd dočasne uložil odporcovi povinnosť plniť si finančné záväzky spoludlžníka z úverov a vzájomné

pohľadávky sa vyrovnávajú po vzájomnom vyporiadaní. Odporca svojím konaním ohrozuje spoločný majetok a využíva neplatenie úverov ako ďalší spôsob psychického násillia voči navrhovateľke, pretože ju potrebuje zničiť profesionálne, ale aj finančne, t.j. akokoľvek, ako sa sám vyjadril na poslednom pojednávaní o vyporiadaní BSM zo dňa 19.09.2013. Odporca si neplní žiadne záväzky, nechce sa s navrhovateľkou dohodnúť, spôsobuje prietahy v konaní a navrhovateľka spláca všetko, a to aj na úkor svojho zdravia.

Ku svojmu opravnému prostriedku navrhovateľka pripojila úradný záznam OR PZ Martin, OO PZ Vrútky zo dňa 22.07.2014 o vyslaní hliadky na preverenie oznámenia navrhovateľky ohľadne listu suseda O., ktorou ju vyzval na odstránenie vegetácie z jeho pozemku a tiež fotodokumentáciu s tým spojenú. Zároveň predložila do spisu potvrdenie OR PZ, odboru kriminálnej polície Martin sp. zn. ČVS: ORP-475/2-VYS-MT-2014 zo dňa 07.08.2014, z ktorého vyplýva, že na uvedenom orgáne bolo v zmysle ust. § 199 ods. 1 Tr. poriadku začaté trestné stíhanie vo veci týrania blízkej a zverenej osoby podľa § 208 ods. 1, písm. a) Tr. zákona, pričom poškodenou je Ing. P. X., nar. XX.XX.XXXX, bytom P. XX, Q. a podozrivým Ing. Y. X., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom P. XX, Q..

Následne na požiadanie odvolacieho súdu uvedený policajný orgán predložil súdu uzneseniu sp. zn. ČVS: ORP-475/2-VYS-MT-2014 zo dňa 07.08.2014, ktorým podľa § 199 ods. 1 Tr. poriadku začal trestné stíhanie vo veci podozrenia zo zločinu týrania blízkej a zverenej osoby podľa § 208 ods. 1, písm. a) Tr. zákona, a to jednak spadajúce do obdobia rokov 2009 až 2010, ktoré preukazuje psychické i fyzické násillie odporcu voči navrhovateľke a aj od marca 2011 až doposiaľ, keď poškodená uviedla, že Ing. Y. X. má prístup do domu, dom navštevuje takmer pravidelne, vždy však bývalú manželku cielene provokuje, kontroluje, ohovára ju tak, že ju izoloval aj od jej matky, priateľov, psychicky ju naďalej tyranizuje a to tak, že Ing. X. sa snaží nebyť sama v dome.

Odporca sa k odvolaniu odporkyne nevyjadril, keďže v súlade s ust. § 75 ods. 8 O.s.p. mu napadnuté rozhodnutie a odvolanie neboli doručené.

Krajský súd, ako súd odvolací, po zistení, že odvolanie bolo podané včas a smerovalo proti rozhodnutiu, ktoré možno napadnúť týmto opravným prostriedkom, podľa § 212 ods. 1, 2 písm. b) O.s.p. preskúmal rozhodnutie okresného súdu v napadnutom rozsahu a z dôvodov uvedených v odvolaní a po preskúmaní ho bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 214 ods. 2 O.s.p.) podľa § 220 O.s.p. vo výroku, ktorým prvostupňový súd zamietol návrh navrhovateľky, aby súd zakázal vstupovať odporcovi do rodinného domu zmenil tak, že návrhu na vydanie predbežného opatrenia vyhovel, pretože neboli splnené podmienky na jeho potvrdenie (§ 219), a ani na jeho zrušenie (§ 221 ods. 1 O.s.p.). Vo zvyšnej časti, v ktorej sa navrhovateľka domáhala, aby súd predbežným opatrením uložil odporcovi povinnosť plniť si finančné záväzky z úverov ako spoludlžníka v plnej výške od nasledujúceho mesiaca august 2014, a to hypotekárneho úveru v Tatra banke, a.s. vo výške 368,05 Eur a úveru v Prvej stavebnej sporiteľni, a.s. vo výške 348,55 Eur, všetko k 15.dňu v mesiaci až do právoplatného rozsudku o vzájomnom vyporiadaní BSM alebo dohody o vyporiadaní, kedy sa vzájomné pohľadávky a záväzky vyrovnajú ako vecne správne podľa § 219 ods. 1 O.s.p. potvrdil a závislý výrok II. o trovách konania napadnutého uznesenia podľa § 221 ods. 1 písm. i) O.s.p. zrušil

Prioritne je potrebné poznamenať, že v prejednávanej veci sa nejedná o predbežné opatrenie podané jeho navrhovateľkou pred začatím konania (§ 74 až § 78 O.s.p.), ale návrh na jeho vydanie bol ňou podaný po začatí konania (§ 102 O.s.p.), vedeného na Okresnom súde Martin pod sp. zn. 5C/288/2012 o vyporiadanie BSM účastníkov, v ktorom navrhovateľka vystupuje v pozícii odporkyne. Na uvedenom závere odvolacieho súdu nič nemení ani skutočnosť, že okresný súd návrh na vydanie predbežného opatrenia vylúčil z uvedeného spisu a zapísal pod novú sp. zn. 9C/201/2014.

Podľa § 102 ods. 1 O.s.p., ak treba po začatí konania dočasne upraviť pomery účastníkov alebo zabezpečiť dôkaz, pretože je obava, že neskôr ho nebude možné vykonať, alebo len s veľkými ťažkosťami, súd na návrh neodkladne nariadi predbežné opatrenie, alebo zabezpečí dôkaz.

Úpravou predbežných opatrení umožňuje osnova zákona rýchle a pružne riešiť takú situáciu, keď je potrebný okamžitý zásah súdu. Výslovne ustanovuje prípady, keď použitie predbežného opatrenia bude prichádzať najčastejšie do úvahy. Účelom predbežných opatrení je rýchla, aj keď len dočasná úprava právnych (nielen faktických) pomerov účastníkov alebo zabezpečenie výkonu existujúceho, hoci prípadne ešte nevykonateľného alebo očakávaného rozhodnutia. Predbežné opatrenia neprejudikujú

práva a záujmy účastníkov a pre ich vydanie sa predpokladá, aby sa aspoň osvedčila danosť práva a aby neboli vážne pochybnosti o potrebe dočasnej úpravy. Predbežné opatrenie nie je konečné rozhodnutie a jeho účelom je dočasná úprava pomerov účastníkov. Podmienkou pre jeho vydanie je osvedčenie, že bez okamžitej, i keď len dočasnej úpravy právnych pomerov by bolo právo účastníka ohrozené. Nariadením predbežného opatrenia navrhovateľ nenadobúda práva, o ktorých bude rozhodnuté až rozhodnutím vo veci samej. Z uvedeného charakteru predbežného opatrenia vyplýva, že pred jeho nariadením nemusí súd zistiť všetky skutočnosti, ktoré sú potrebné pri vydaní konečného rozhodnutia a pri ich zisťovaní nemusí byť vždy dodržaný formálny postup stanovený na dokazovanie. Je však nutné, aby boli osvedčené aspoň základné skutočnosti potrebné pre záver o pravdepodobnosti nároku, ako aj osvedčenie, že hrozí nebezpečenstvo bezprostrednej ujmy.

Základným predpokladom na aplikáciu § 76 ods. 1 písm. g) O.s.p. je existencia dôvodného podozrenia z násillia voči blízkej osobe, ktorá je v starostlivosti alebo vo výchove dotknutého účastníka (t.j. odporcu). Termín „násillie voči ženám“ bol definovaný v r. 1993 Deklaráciou o eliminácii násillia voči ženám. Tá hovorí, že sú to „akékoľvek skutky násillia súvisiace s pohlavím, ktoré majú za následok alebo môžu viesť k fyzickým, sexuálnym alebo psychologickým následkom a utrpeniu žien vrátane vyhrážania sa takými skutkami k násillnému alebo absolútnemu obmedzeniu slobody či už na verejnosti, alebo v súkromí“.

Z výpisu z Katastra nehnuteľností vedenom na Katastrálnom portáli Úradu geodézie, kartografie a katastra Slovenskej republiky vyplýva, že rozostavaný rodinný dom na ul. P. XX, súpisné č. XXXX, postavený na parcele KN-C č. 1134/35 - zastavané plochy a nádvoria o výmere 192 m², zapísaný na LV č. XXXX, pre katastrálne územie a obec Q., okres Martin, nadobudli obidvaja účastníci počas trvania manželstva kúpnu zmluvou č. V 2640/98, ktorý aj počas trvania manželstva dokončili a preto je súčasťou ich BSM.

Z obsahu spisového materiálu vyplýva, že uznesením OR PZ Martin, odboru kriminálnej polície ČVS : ORP-475/2-VYS-MT-2014 bolo začaté v zmysle ust. § 199 ods. 1 Tr. poriadku trestné stíhanie vo veci týrania blízkej a zverenej osoby podľa § 208 ods. 1, písm. a) Tr. zákona, pričom poškodenou je Ing. P. X., nar. XX.XX.XXXX, bytom P. XX, Q. a podozrivým Ing. Y. X., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom P. XX, Q.. Na rozdiel od prvostupňového súdu odvolací súd dospel k záveru, že obsah listinných dôkazov, ktoré sú súčasťou spisového materiálu nasvedčuje najmä dlhodobému a vážne narušenému vzťahu medzi účastníkmi, pričom odporca aj po rozvode manželstva sa snaží vyvíjať na navrhovateľku nátlak rôznymi formami a psychicky ju vydierať. Takto dlhodobo pretrvávajúci vzťah sa odrazil aj na zdravotnom stave navrhovateľky, ktorá trpí reaktívnym emočným stavom. Hoci psychické násillie nezanecháva na poškodenom také (viditeľné) znaky ako fyzické násillie, nemožno zľahčovať jeho vplyv na zdravotný stav navrhovateľky. Navyše, odporca má síce trvalé bydlisko v rodinnom dome na P. XX vo Q., ale jeho bytová situácia je vyriešená tým, že býva v byte svojej dcéry. V záujme ochrany života a zdravia navrhovateľky ako obeť násillia, ktoré dlhodobo vyvíja odporca voči nej, je na mieste obmedzenie jeho ústavou garantovaného práva vlastníť majetok (čl. 20 Ústavy SR). Ústava garantuje totiž aj ochranu života a zdravia všetkých osôb (čl. 16 a 40 Ústavy SR). V prípade konkurencie týchto dvoch ústavou garantovaných práv má ochrana základného ľudského práva na ochranu života a zdravia, nepochybne prednosť ochranou práva vlastníckeho. Vydané predbežné opatrenie je tiež záujme stabilizácie vzťahov medzi účastníkmi, ako aj ochrany ich majetku patriaceho BSM, v dôsledku čoho je daná potreba dočasnej úpravy pomerov medzi účastníkmi dočasne, a to do právoplatného skončenia konania o vyporiadanie ich BSM.

Vo vzťahu k časti, v ktorej sa navrhovateľka domáhala, aby súd uložil povinnosť odporcovi platiť pravidelné mesačné splátky úverov poskytnutých Tatra bankou, a.s. a Prvou stavebnou sporiteľňou, a.s., odvolací súd dospel k záveru, že okresný súd v predmetnej veci zistil skutkový stav v rozsahu potrebnom na zistenie rozhodujúcich skutočností, na ich podklade dospel k správnym skutkovým zisteniam a prejednávanej veci aj správne právne posúdil. Nakoľko i odôvodnenie písomného vyhotovenia napadnutého uznesenia v predmetnej časti zodpovedá kritériám uvedeným v ust. § 167 ods. 2 v spojení s ust. § 157 ods. 2 O.s.p., odvolací súd podľa § 219 ods. 2 O.s.p. konštatuje správnosť týchto dôvodov a v podstatných bodoch na ne odkazuje.

Aplikácia ust. § 76 ods. 1 písm. f) O.s.p. je všeobecne prípustná, pričom je len na navrhovateľovi predbežného opatrenia, aby ju dokázal vhodným spôsobom od súdu požadovať. Predbežným opatrením podľa citovaného ustanovenia Občianskeho súdneho poriadku však možno oprávnenému poskytnúť dočasnú ochranu (niečo konať, niečo sa zdržať, niečo strpieť).

Záver prvostupňového súdu o tom, že navrhovateľka neosvedčila potrebu dočasnej úpravy pomerov medzi účastníkmi, navrhovaným predbežným opatrením v predmetnej časti je správny. V zmysle § 145 ods. 2 Občianskeho zákonníka, z právnych úkonov týkajúcich sa spoločných vecí sú oprávnení a povinní obaja manželia spoločne a nerozdielne. Z toho vyplýva, že obidvaja účastníci ako bývalí manželia sú v postavení solidárnych dlžníkov (pasívna solidarita) vo vzťahu k peňažným ústavom, ktoré im poskytli úver. Každý z manželov je teda povinný zaplatiť veriteľovi peňažný dlh vyplývajúci zo spoločnej veci v celej výške. Veriteľ je oprávnený vymáhať celý dlh, od ktoréhokoľvek z manželov oddelene alebo spoločne. Ak by jeden z manželov uspokojil pohľadávku veriteľa, došlo by, pokiaľ ide o druhého manžela, k zániku pohľadávky s plnením (§ 559 Občianskeho zákonníka).

Len pre úplnosť odvolací súd zdôrazňuje, že aj z ust. § 511 ods. 1 Občianskeho zákonníka je upravená pasívna solidarita, ktorá spočíva na solidarite na strane dlžníkov. Dlh je solidárny, ak je niekoľko dlžníkov zaviazaných na to isté plnenie tak, že veriteľ môže od ktoréhokoľvek z nich požadovať celé plnenie s tým následkom, že len čo niektorý dlžník splní, oslobodí tým aj ostatných dlžníkov. Pri tejto forme solidarity zodpovedajú veriteľovi viacerí dlžníci, ktorí mu dlhujú to isté plnenie spoločne a nerozdielne. Podstata pasívnej solidarity spočíva v tom, že viac dlžníkov má plniť dlh tomu istému veriteľovi tak, že veriteľ je oprávnený požadovať plnenie, od ktoréhokoľvek z nich bez zreteľa na vnútorný podiel na dlhu. Pri pasívnej solidarite sa teda vychádza zo zásady, že každý z dlžníkov je zaviazaný na celý dlh, pričom ak veriteľovi poskytne celé plnenie jeden zo solidárne zaviazaných dlžníkov, solidárny záväzok zaniká. Dlžník, ktorý bol veriteľom vyzvaný na splnenie celého dlhu, sa tak nemôže brániť námietkou, aby veriteľ vymáhal od každého dlžníka len pomernú časť dlhu a nemôže teda svoje plnenie obmedziť na svoj dlh. Preto aj povinnosť spoludlžníkov k celému dlhu nezaniká, ak len jeden z nich splnil svoj podiel na dlhu (pro parte). K zániku dlhu môže dôjsť len vtedy, ak jeden zo spoludlžníkov splnil celý dlh. Účelom pasívnej solidarity je zabezpečiť uspokojenie veriteľa tým, že sa jej môže domáhať z majetku viacerých osôb, nemôže mu byť na ujmu platobná neschopnosť jedného z dlžníkov a zároveň uľahčiť jej uplatnenie (veriteľ si môže zvoliť taký postup a spôsob uplatnenia pohľadávky, ktorý považuje za svojho hľadiska za najvýhodnejší). Po uspokojení veriteľovej pohľadávky však spravidla môže dôjsť k vzájomnému vyporiadaniu medzi jednotlivými solidárnymi dlžníkmi. Zároveň z ust. § 150 Občianskeho zákonníka vyplýva, že pri vyporiadaní BSM sa vychádza z toho, že podiely oboch manželov sú rovnaké. Každý z manželov je oprávnený požadovať, aby sa mu uhradilo, čo zo svojho vynaložil na spoločný majetok a je povinný nahradiť, čo sa zo spoločného majetku vynaložilo na jeho ostatný majetok. Z tohto dôvodu pri vyporiadaní bezpodielového spoluvlastníctva manželov súd vo svojom rozhodnutí započíta v prospech navrhovateľky aj všetky splátky úverov, ktoré zo svojho vynaložila na ich úhradu.

Hoci navrhovateľka v návrhu na vydanie predbežného opatrenia žiadala uložiť povinnosť odporcovi ako druhému účastníkovi, vo vzťahu k veriteľovi (vzhľadom na samotný charakter solidárneho záväzku obidvoch účastníkov), by bolo takéto predbežné opatrenie nevykonateľné, nakoľko popiera celý princíp pasívnej solidarity účastníkov zo zmluvy o hypotekárnom úvere a zmluvy stavebnom sporení, ktorý je jednoznačne stanovený v ust. § 145 ods. 2 Občianskeho zákonníka. Porušenie princípu pasívnej solidarity by sa teda priamo dotýkalo práv tretej osoby, a to veriteľov vo vzťahu k účastníkom konania, čo je neprípustné.

S poukazom na uvedené skutočnosti odvolací súd napadnuté uznesenie okresného súdu v uvedenej časti podľa § 219 ods. 1 O.s.p. ako vecne správne potvrdil.

Z ust. § 145 O.s.p. vyplýva, že účastníkovi, ktorému súd prizná náhradu trov konania, prizná i náhradu trov predbežného opatrenia a zabezpečenia dôkazov. Uvedené zákonné ustanovenie rieši náhradu trov konania, ktoré vznikli v súvislosti s nariadením predbežného opatrenia alebo zabezpečenia dôkazu, bez ohľadu na to, či tieto opatrenia boli účinné pred začatím konania (§ 74 až § 78 O.s.p.) alebo po začatí konania (§ 102 O.s.p.). V uznesení, ktorým bolo nariadené predbežné opatrenie, súd nerozhoduje o náhrade trov predbežného opatrenia vzniknutých účastníkom. Predbežným opatrením sa úprava pomerov účastníkov rieši len predbežne, často na základe nie celkom preukázaných, ale len osvedčených skutočností a zákon predpokladá, že pomery účastníkov budú definitívne upravené v rozhodnutí vydanom v konaní podľa tretej časti Občianskeho súdneho poriadku. O náhrade trov predbežného opatrenia sa preto rozhoduje až v súvislosti s rozhodnutím vo veci samej (t. j. v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí).

Z uvedených dôvodov odvolací súd po preskúmaní napadnutého uznesenia v zmysle v rozsahu vymedzenom ust. § 212 ods. 2 písm. b) O.s.p., bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 214 ods. 2

O.s.p.), výrok II. o trovách konania napadnutého uznesenia podľa § 221 ods. 1 písm. i) O.s.p. zrušil, nakoľko sa jedná vo veci kde súd rozhoduje bez návrhu, nejde o rozhodnutie vo veci samej a dôvody, pre ktoré bolo vydané neexistovali.

O trovách tohto odvolacieho konania rozhodne súd prvého stupňa v konečnom rozhodnutí vo veci samej, aktuálne vedenej na Okresnom súde Martin pod sp. zn. 5C/288/2012 (§ 145 O.s.p.).

Toto rozhodnutie senátu odvolacieho súdu bolo prijaté hlasovaním pomerom hlasov 3 : 0 .

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie n i e j e prípustné.